

ความเห็นของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
ต่อการเสนอข่าวโรคไข้หวัดซาร์สของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤติ

นายกรพงศ์ ลัดพลี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-17-6461-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

22 พ.ย. 2549

I22211676

**THE OPINIONS OF PEOPLE IN BANGKOK METROPOLIS
ABOUT SARS CRISIS THROUGH PRESS**

Mr.Kornpong Ladpli

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication**

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Years 2004

ISBN 974-17-6461-8

กรพงศ์ ลัดพลี : ความเห็นของประชาชนในกรุงเทพมหานครฯ ต่อการเสนอข่าวโรค
ไข้หวัดซาร์สของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤติ (THE OPINIONS OF PEOPLE IN
BANGKOK METROPOLIS ABOUT SARS CRISIS THROUGH PRESS) อ. ที่ปรึกษา :
รศ.วิภา อุตมฉันทน์, 79 หน้า. ISBN 974-17-6461-8

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความเห็นของประชาชนใน
กรุงเทพมหานครฯ ต่อการเสนอข่าวโรคไข้หวัดซาร์สของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤติ

จากประชาชนในกรุงเทพมหานครฯ ที่สำรวจจำนวนทั้งหมด 400 คนซึ่งในจำนวนนี้มีแพทย์ร่วมอยู่ด้วย
38 คน พบเพศชาย จำนวน 202 คน (ร้อยละ 50.50) เพศหญิง จำนวน 198 คน (ร้อยละ 49.50) ส่วนใหญ่อายุ 20-30
ปี จบการศึกษาปริญญาตรี และมีอาชีพรับราชการ

ผลการวิจัยพบว่าประชาชนเปิดรับโทรทัศน์มากที่สุด และพบว่าโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อ
ประชาชนมากที่สุด เป็นสื่อมวลชนที่ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้หวัดซาร์สมากที่สุด เป็นสื่อมวลชนที่ประชาชน
เชื่อถือในการรายงานโรคไข้หวัดซาร์สมากที่สุด แต่ขณะเดียวกันก็เป็นสื่อมวลชนที่สร้างความตื่นตระหนกมาก
ที่สุด

การเสนอข่าวของสื่อมวลชนเกี่ยวกับโรคไข้หวัดซาร์สนั้นทำให้ประชาชนมีความรู้สึกแตกต่างกันไป
โดยพบว่า ประชาชนมีทั้งความรู้สึกด้านลบและด้านบวก เช่น การเสนอข่าวว่าโรคไข้หวัดซาร์สเป็นโรคร้ายแรง
ติดต่อได้ง่าย หรือ การเสนอข่าวนางสุธารัตน์ เกตุราพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ออกประกาศให้ผู้
ที่เดินทางจากประเทศกลุ่มเสี่ยงและมีอาการต้องสงสัยให้หยุดทำงาน 14 วัน เพื่อดูอาการ นั้นพบว่าประชาชนมี
ความรู้สึกด้านลบ ขณะที่การเสนอข่าว พ.ต.ท.ดร. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ยืนยันว่าประเทศไทยไม่ใช่
แหล่งแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดซาร์ส หรือ การที่นายกรัฐมนตรีให้ความมั่นใจว่าประชาชนสามารถออกมาเที่ยว
สงกรานต์ได้อย่างปลอดภัย และจะให้เงินสองล้านบาทต่อรายกรณีที่มีผู้เสียชีวิตจากโรคไข้หวัดซาร์สในช่วง
เทศกาลสงกรานต์ และการเสนอข่าวองค์การอนามัยโลกประกาศว่าประเทศไทยไม่ใช่แหล่งแพร่ระบาดของโรค
ไข้หวัดซาร์สนั้นทำให้ประชาชนมีความรู้สึกด้านบวก

ประชาชนมีความรู้สึกต่อการที่สื่อมวลชนรายงานโรคไข้หวัดซาร์สลับสน การที่รัฐบาลไม่มีข้อมูล
ชัดเจนเรื่องโรคไข้หวัดซาร์ส การที่รัฐบาลปกปิดความจริงเกี่ยวกับโรคไข้หวัดซาร์ส และการที่รัฐบาลไม่พูดความ
จริงทั้งหมดแก่ประชาชน ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด

นอกจากนี้ประชาชนคิดว่าหน้าที่ของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤติคือช่วยกลั่นกรองข้อมูลข่าวสาร
เช่นเดียวกับแพทย์ที่คิดว่าสื่อมวลชนควรมีหน้าที่ช่วยกลั่นกรองข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งควรให้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์
และที่น่าสนใจคือ ทั้งประชาชนและแพทย์คิดว่าสื่อมวลชนไม่ควรรายงานข้อมูลตามที่รัฐบาลแถลง

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน

สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน

ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

วิภา ลัดพลี

วิภา ลัดพลี

4585202028 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD : OPINIONS/ PEOPLE/ SARS CRISIS

MR. KORNPONG LADPLI : THE OPINIONS OF PEOPLE IN BANGKOK
METROPOLIS ABOUT SARS CRISIS THROUGH PRESS : ASSOC. PROF. VIPHA
UTAMACHANT, 79 pp. ISBN 974-17-6461-8

This research is a quantitative research. It aims to study the opinions of people in Bangkok Metropolis about SARS crisis through press.

Its sampling group consists of 400 general people, which 38 of them are doctors. Among these 400, 202 (50.50%) are male, and 198 (49.50%) are female aging between 20 to 30 years old. Most of them completed a bachelor's degree, working as government officials.

The result shows that television was not only the most selected medium for the people during SARS outbreak, but also the most reliable one for them. On the other hand, television was the medium that made people panic the most.

People felt differently on SARS news reported by the media. The result shows that people had both negative and positive feeling about those reports. For example, that the media reported that SARS was the severest disease which could be easily transmitted, or the report that the Public Health Minister Sudarat Keyurapan gave an order to anyone who had visited the precarious countries to be restricted in his residence for 14 days in order to watch the symptom.

However, people had a positive feeling about the report that Prime Minister Thaksin Shinawatra insisted Thailand was not an epidemic country, and that the country was not in WHO' s SARS list, and also Prime Minister confirmed that Thai people could safely take a vacation on Songkran Holidays, which he guaranteed by promising to give two millions baht to anyone who was killed by the disease.

The people' s feeling that the media reported the news confusingly is at a moderate to high level, and they also think that the government concealed the facts of SARS situation. They feel that the government did not reveal the whole truth.

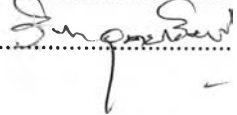
General people and the doctors think that during crisis, the media have a duty to perform by revising all information thoroughly before reporting it as news. Moreover, doctors think the government should have given clearly analytical information to the people instead of reporting what the government announced.

Department Mass Communication

Field of study Mass Communication

Academic year 2004

Student's signature.....

Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงโดยรองศาสตราจารย์ วิชา อุตมฉันทน์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้แนวคิด คำแนะนำต่างๆ ตลอดจนข้อคิดเห็นต่างๆ รวมถึงรองศาสตราจารย์ สุทธิ พลพงษ์ ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี และรองศาสตราจารย์นายแพทย์ศุภชัย รัตนมณีฉัตร กรรมการสอบ ที่ได้กรุณาชี้แนะและให้คำแนะนำ ตลอดจนท้วงติงข้อบกพร่อง จนกระทั่งงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีวิมล มโนเชิวพินิจ คุณศักดิ์ดา สุขริน หัวหน้าหน่วยถ่ายภาพทางการแพทย์ สถานเทคโนโลยีการศึกษาแพทยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ที่ให้ความกรุณาแก่ผู้วิจัยเสมอมา และขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน ที่เห็นความสำคัญและสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล รวมทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยตระหนักดีว่า ข้อมูลและคำแนะนำ เป็นส่วนสำคัญที่นำมาสู่ความสำเร็จของงานวิจัย

ท้ายสุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณนายแพทย์โสภณ นางเบญญา ถัดพลี บิคารมดาของ ผู้วิจัย รวมทั้งพี่สาว พี่ชาย และคุณอรวิดี ภรรยาของผู้วิจัย ตลอดจนผู้ที่ให้คำแนะนำทุกๆ ท่านที่เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหานำวิจัย.....	6
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	7
1.5 นิยามศัพท์.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัยนี้.....	7
บทที่ 2 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 ทฤษฎีการกำหนดระเบียบวาระ (Agenda-Setting Theory)	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะภาวะวิกฤติ (Crisis Theory).....	10
2.3 งานวิจัยและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	13
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	21
3.1 แหล่งข้อมูล.....	21
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	23
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	23
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
3.4 การนำเสนอข้อมูล.....	24
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	25
4.1 หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป.....	25
4.2 หมวดที่ 2 ประเภทของสื่อมวลชนที่ประชาชนเปิดรับ.....	28
4.3 หมวดที่ 3 ประเภทของสื่อมวลชนที่ประชาชน เชื่อถือในภาวะวิกฤติ.....	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
4.4	หมวดที่ 4 อารมณ์ความรู้สึกของประชาชน ต่อเนื้อหาข่าวโรคไข้วัดซาร์ส.....	31
4.5	หมวดที่ 5 สาเหตุที่ทำให้การรายงานข่าว ของสื่อมวลชนสร้างปัญหาให้กับประชาชน.....	46
4.6	หมวดที่ 6 ความเห็นของประชาชนต่อหน้าที่ ของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤติ.....	53
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....		55
5.1	สรุปผลการวิจัย.....	56
	หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป.....	56
	หมวดที่ 2 ประเภทของสื่อมวลชนที่ประชาชนเปิดรับ.....	57
	หมวดที่ 3 ประเภทของสื่อมวลชนที่ประชาชนเชื่อถือในภาวะวิกฤติ...	57
	หมวดที่ 4 อารมณ์ ความรู้สึกของประชาชนต่อเนื้อหาข่าว โรคไข้วัดซาร์ส.....	57
	หมวดที่ 5 สาเหตุที่ทำให้การรายงานข่าวของสื่อมวลชนสร้างปัญหา ให้กับประชาชน.....	60
	หมวดที่ 6 ความเห็นต่อภาระหน้าที่ของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤติ.....	61
5.2	อภิปรายผล.....	62
5.3	ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย.....	69
รายการอ้างอิง.....		70
ภาคผนวก.....		72
	ภาคผนวก ก.....	73
	ภาคผนวก ข.....	76
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....		79

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 เพศของกลุ่มตัวอย่าง.....	25
ตารางที่ 2 อายุของกลุ่มตัวอย่าง.....	26
ตารางที่ 3 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง.....	26
ตารางที่ 4 อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง.....	27
ตารางที่ 5 ประเภทของสื่อมวลชนที่ประชาชนเปิดรับมากที่สุด.....	28
ตารางที่ 6 ประเภทของสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อประชาชนมากที่สุด.....	29
ตารางที่ 7 ประเภทของสื่อมวลชนที่ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้หวัดซาร์ส.....	29
ตารางที่ 8 ประเภทของสื่อมวลชนที่น่าเชื่อถือที่สุด.....	30
ตารางที่ 9 ประเภทของสื่อมวลชนที่สร้างความตื่นตระหนก.....	30
ตารางที่ 10 ความเชื่อถือของประชาชนต่อข้อมูลที่สื่อมวลชนรายงานเรื่องโรคไข้หวัดซาร์ส..	31
ตารางที่ 11 ความรู้สึกของประชาชนในกรุงเทพมหานครต่อการรายงานข่าว ของสื่อมวลชนที่ว่าโรคซาร์สเป็น โรคร้ายแรงติดต่อได้ง่าย.....	33
ตารางที่ 12 ความรู้สึกของประชาชนต่อการเสนอข่าวนางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์ ออกประกาศให้ผู้เดินทางจากประเทศกลุ่มเสี่ยงและมีอาการต้องสงสัยให้หยุด ทำงาน 14 วันเพื่อดูอาการ.....	34
ตารางที่ 13 ความรู้สึกของแพทย์ต่อการเสนอข่าวนางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์ ออกประกาศให้ผู้เดินทางจากประเทศกลุ่มเสี่ยงและมีอาการต้องสงสัยให้หยุด ทำงาน 14 วันเพื่อดูอาการ.....	34
ตารางที่ 14 ความรู้สึกของประชาชนต่อการรายงานตัวเลขผู้เสียชีวิตและผู้ติดเชื้อ ไข้หวัดซาร์สที่เพิ่มขึ้นทุกวัน.....	35
ตารางที่ 15 ความรู้สึกของประชาชนต่อการเสนอข่าวของสื่อมวลชนว่าหน้ากากอนามัย ขาดตลาด.....	36
ตารางที่ 16 ความรู้สึกของประชาชนต่อการเสนอข่าวกระทรวงสาธารณสุขเร่งหาทาง ป้องกันการแพร่กระจายของไข้หวัดซาร์ส.....	37
ตารางที่ 17 ความรู้สึกของประชาชนต่อการแพร่ภาพนางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์และคณะ สวมหน้ากากอนามัยออกเดินเยี่ยมประชาชน.....	38
ตารางที่ 18 ความรู้สึกของประชาชนต่อข่าวที่นายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตร ยืนยันว่า ประเทศไทยไม่ใช่แหล่งแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดซาร์ส.....	38

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 19 ความรู้สึกของแพทย์ต่อข่าวที่นายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตร ยืนยันว่า ประเทศไทยไม่ใช่แหล่งแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดซาร์ส.....	39
ตารางที่ 20 ความรู้สึกของประชาชนต่อการรายงานของสื่อมวลชนว่าประเทศไทย ถูกแวดล้อมด้วยประเทศกลุ่มเสี่ยง.....	40
ตารางที่ 21 ความรู้สึกของประชาชนต่อการที่สื่อมวลชนเสนอว่าหมอมีความเห็น ต่อโรคไข้หวัดซาร์สไม่ตรงกัน.....	41
ตารางที่ 22 ความรู้สึกของแพทย์ต่อการที่สื่อมวลชนเสนอว่าหมอมีความเห็น ต่อโรคไข้หวัดซาร์สไม่ตรงกัน.....	41
ตารางที่ 23 ความรู้สึกของประชาชนต่อการรายงานข่าวว่าแพทย์ที่ฮ่องกงติดเชื้อ ไข้หวัดซาร์สและถึงแก่ชีวิต.....	42
ตารางที่ 24 ความรู้สึกของประชาชนต่อการแพร่ภาพนายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตร และคณะไปดอนเมืองโดยไม่ใส่หน้ากากอนามัย.....	43
ตารางที่ 25 ความรู้สึกของประชาชนต่อการที่สื่อมวลชนเสนอข่าว นายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตร ให้ความมั่นใจว่าประชาชนสามารถออก มาเที่ยวสงกรานต์ได้อย่างปลอดภัย.....	43
ตารางที่ 26 ความรู้สึกของประชาชนต่อการที่นายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตร เสนอจ่ายเงินสองล้านบาทหากมีประชาชนเสียชีวิตด้วยโรคไข้หวัดซาร์ส ในช่วงเทศกาลสงกรานต์.....	44
ตารางที่ 27 ความรู้สึกของแพทย์ต่อการที่นายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตร เสนอจ่ายเงิน สองล้านบาทหากมีประชาชนเสียชีวิตด้วยโรคไข้หวัดซาร์สในช่วงเทศกาล สงกรานต์.....	45
ตารางที่ 28 ความรู้สึกของประชาชนต่อการที่องค์การอนามัยโลกประกาศว่า ประเทศไทยไม่ใช่แหล่งแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดซาร์ส.....	46
ตารางที่ 29 ความเห็นของประชาชนต่อเรื่องของสื่อมวลชนรายงานข่าว โรคไข้หวัดซาร์สสืบสน.....	47
ตารางที่ 30 ความเห็นของแพทย์ต่อเรื่องของสื่อมวลชนรายงานข่าว โรคไข้หวัดซาร์สสืบสน.....	48

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 31 ความเห็นของประชาชนต่อการที่รัฐบาลไม่มีข้อมูลชัดเจน เรื่องโรคไข้วัดซาร์ส.....	48
ตารางที่ 32 ความเห็นของแพทย์ต่อการที่รัฐบาลไม่มีข้อมูลชัดเจน เรื่องโรคไข้วัดซาร์ส.....	49
ตารางที่ 33 ความเห็นของประชาชนต่อการที่รัฐบาลปกปิดความจริง เกี่ยวกับโรคไข้วัดซาร์ส.....	50
ตารางที่ 34 ความเห็นของแพทย์ต่อการที่รัฐบาลปกปิดความจริง เกี่ยวกับโรคไข้วัดซาร์ส.....	51
ตารางที่ 35 ความเห็นของประชาชนต่อการที่รัฐบาลไม่พูดความจริง ทั้งหมดแก่ประชาชน.....	51
ตารางที่ 36 ความเห็นของแพทย์ต่อการที่รัฐบาลไม่พูดความจริง ทั้งหมดแก่ประชาชน.....	52
ตารางที่ 37 ความเห็นของประชาชนต่อหน้าที่ของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤติ.....	53
ตารางที่ 38 ความเห็นของแพทย์ต่อหน้าที่ของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤติ.....	54

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 รูปแบบการจัดวางสาระ.....

9